

tiedoksi

Ilmiannon Lars D. Erikssonin

Tiedotustutkimuksen (1/89, s. 89) Peilillä peilaten -palsalla julistettuun palkintokilpailuun viitaten – ja kun epäilen, että kukaan kaivattu älykkö ei edes yritä kiistää Andy Goldingin lausuntoa – ilmiannon hänen suomalaisiksi hengenheimolaiskseen Lars D. Erikssonin. Lala, jonka järjenjuoksua tosin en aina millään osaa arvostaa, on minusta ilmaissut Goldingiä purevammin, ytimekkäämmiin ja hauskemmin saman asian kirjoittamalla näin: "Ja tähän asti kukaan ei vielä ole pystynyt nauramaan nurin Helsingin lääninvankilaa eikä kieltäytymisellään onnistunut estämään uusien pörssiyhtiöiden syntä." (Tiede & Edistys 4/1987, s. 244).

Eikö voitaisi argumentoivasti kilpailla sekä lausunnon vahvistamisesta että sen kiistämisestä?

Matti Wiberg

Journalistinen teksti – pura ja kokoa!

Journalistinen rauhantoimikunta järjestää 27.-28. loka-kuuta Jyväskylässä journalismikritiikkiä käsittelevän tapaamisen toimittajille, tutkijoille ja muille asiasta kiinnostuneille. Tavoitteena on koota yhteen ja etsiä kritiikin ideoita, koota jonkinlaista journalismikritiikin työkalupakkia tekstien käytännölliseen purkamiseen.

Ohjelmassa on muutama esitelmä ja kommenttipuheenvuoro journalismikritiikin menetelmistä, tilasta Suomessa ja maailmalla, esteistä, mahdollisuuksista, tarpeista jne. Tärkeimmät työmuodot ovat kuitenkin keskustelut ja työpajat.

Kussakin työpajassa käsitellään jotakin journalistista tapausta vetäjien kokoaman aineiston avulla. Aiheet ja tapaukset ovat (alustavasti) seuraavat: Paha journalismissa – Iran, Suomalainen varustelukulttuuri – hävittäjäkaupat, Kielen militarisointi – talosuutiset, Sodan kuva – meidän poikamme Namibiassa. Työpajoihin en-

nakkoon ilmoittautuvat saavat postitse kotiin aihetta koskevia leikkeitä, videot ja ääninauhat kuunnellaan ja katsellaan paikan päällä.

Keskusteluja/illanviettoja on tarkoitus järjestää seuraavista kahdesta aiheesta: Talvisodan muistot – kunnianosoitus vai nationalismin paluu? ja Muukalaisviha nousee – toimittajien avulla vai toimittajista huolimatta?

Seminaarista kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Anne Suomiseen (90-646224) tai Heikki Luostariseen (931-157031).

Ritva-Sini Härkönen johtaa Viestintäkasvatuksen seura

Viestintäkasvatuksen seura valitsi puheenjohtajakseen edelleen kasv. lis. Ritva-Sini Härkönen. Muut hallituksen jäsenet ovat Juha Nurmela, Marja-Liisa Viherä, Mirja Mäkinen ja Terttu Rönkä.

Seuran keskeinen hanke on lasten ja nuorten viestintäleirien järjestäminen kesäkuussa Hangossa ja elokuussa Rovaniemellä. Ensimmäinen, kesällä 1988 Lemillä ja Espoossa järjestetty viestintäleiri sai melkoisesti julkisuutta osakseen. Leirin kantavana ideana oli lasten ja nuorten omatoiminen tutustuminen viestintätarjontaan eri tyyppisiä sanomia itse tuottamalla. Leiriläiset toimittivat leirilehtiä, radio- ja video-ohjelmia, pitivät leirien ja kotien välillä yhteyksiä elektronisin välinein, ottivat yhteyksiä tietokantoihin ja olivat yhteydessä Pariisin kansainväliseen kouluun. Liikenneministeriö rahoitti viestintäleiriä koskevan tutkimuksen (tutkijana FK Tuula Luokola). Tutkimus ilmestyy kevään 1989 aikana.

Brittien julkisuuskattila kiehuu

Media, Culture & Society teki tämän vuoden kakkoseltaan julkisuusteemanumeron, jonka otsikkona on "Broadcasting and the public sphere". Nimen piti aiemman kirjoituskutsun mukaan olla yleisemmin "Media

and the public sphere", mutta teema tiivistyi, kun Keski-Lontoon Polyteknisestä maailmaa katseleva toimitus teki yllätyshavainnon: yleisradiomaailmassa kuohuu. Julkisen palvelun ja markkinavoimien, tai universalismin ja fragmentarismien ristiriita lietsoo keittoliekkiä korkeammalle. Kansallisen, paikallisen ja kansainvälisen keskinäisjännite on kiehumassa, sukupuoli, luokka ja puolue mausteina mukana.

Paddy Scannellin avausartikkelin mukaan Britannian julkisen palvelun yleisradio on todellinen Yhteishyvä, aidon julkisuuden aito alue, joka on demokratisoitunut brittikansan jokapäiväisen elämän kaikki muodot ja myös pitää ne demokratisoituneina. Näin ollen julkista yleisradiota on puolustettava kaikkia vihollisia vastaan. Pahimpiin vihollisiin lukeutuvat *Stuart Hall* ja oppilaansa, jotka jaksavat tolkututtaa, että julkisella yleisradiopalvelulla muka voisi olla joitakin ideologisia seuraamuksia. Asia on täsmälleen päinvastoin. Julkinen yleisradio antaa äänen äänettömille ja kasvot kasvottomille. Se sekoittaa mitä erilaisimmat sosiaaliset, paikalliset ym. seikat ja luo näin yleisen yleisön (general public). Kansalliset kanavat ovat avoinna kaikille, ne palvelevat koko yhteiskuntaa ja itse asiassa luovat näin yleisen ja yhtäläisen yhteiskunnan. Näin julkisen palvelun radiotoiminnan seuraamuksena on kansallinen, demokraattinen ja kokonainen brittiläinen yhteiskunta – ja se nyt ainakaan ei ole millään muotoa ideologinen seuraamus.

Numeron muut artikkelit kannattaa mainita vain siksi, että ne tarjoavat Scannellin jälkeen vertailuaineistoa habermaspintyneille. Scannell antaa uljaan näytösluontaisen esityksen hätävarjeluun lioittelusta, mutta muut kirjoittajat pyrkivät turvautumaan vanhakantaiseen argumenttien heittelyyn. *Jean Claude Burgelman* tarkastelee poliittis-sosiologisesta näkökulmasta puolueiden vaikutusta Belgian yleisradiotoimintaan. *Helen Katz* kirjoittaa yleisradiotoiminnan tulevaisuudesta USA:ssa. *John Solonski* tutkii sitä, miten uutistyön professionalismi toimii kurinpitovälineenä ja vallitsevan järjestyksen pönkittäjänä. *Andrea Pressin* aiheena on, miten eri luokkiin kuuluvien naisten suhtautuminen televisiorealismiin ja samaistuminen televisiokasvoihin ilmentää luokan ja sukupuolen merkitystä hegemonisissa prosesseissa.

M, C & S on kevään teemanumeronsa jälkeen entistäkin kiistattomammin yksi suomalaisten tiedotusopin harrastajien lempilukemistoista. Vuosikerta maksaa yksilölle 25 puntaa ja instituutiolle 53 puntaa. Lehden voi tilata suoraan kustantajalta (SAGE Publications Ltd, 28 Banner Street, London EC1Y 8QE, UK). Akateeminen Kirjakauppa ja Suomalainen Kirjakauppa välittävät tilauksen mielellään noin kaksinkertaisesta maksusta.

IAMCR kutsuu

IAMCR:n (International Association for Mass Communication Research) seuraavan konferenssin (26.-31.8.1990 Jugoslaviassa, Bledissä) teemana on *Developments in Communications and Democracy*.

Konferenssissa työskentelevät pysyvät sektiot ja työryhmät. Sektiot ovat: Political Economy (Zoltan Jakab), History (Gunter Heidorn), Sociology & Social Psychology (Olga Linne), Communication Technology (Bill Melody), International Communication (Colleen Roach ja Eileen Mahoney), Bibliography (Walery Pisarek), Professional Education (Kaarle Nordenstreng), Law (Wolfgang Kleinwächter).

Työryhmät ovat: Communication Theory and Research Methodology, koordinaattori: Dr. Anwar Al-Ghassani, Apartado 823, 2050 San Pedro Mts Oca, Costa Rica. Tiivistelmät työryhmässä esitettävistä papereista on lähetettävä koordinaattorille 30.6.1989 mennessä.

Mass Media and Popular Fiction (Ib Bondebjerg), Environmental Issues and the Mass Media (Stewart Hoover), The International Theater of Consumption: Cross-Cultural Analysis of Television Advertising (Sut Jhally), New Developments in Qualitative Audience Research (NEQTAR) (Klaus Bruhn Jensen), Historical Perspective in Mass Media Research (Owen Johnson), Sex Roles and the Mass Media (Madeleine Kleberg ja Ulla Abrahamsson), Ethics and Responsibilities of International Corporate Communications (Dean Kruckeberg), Comic Art Around the World (John Lent), Political Communication Research Group (David Paletz), Community Radio and Television (Ole Prehn), Third World Liberation Movements, Media and Cultural Identity (Awatef Abdel Rahman), Communication, Policy and Planning (Asle Rolland ja Sissel Lund), The Right of Communication for Migrant Workers, Ethnic Minorities and Refugees (M. Radojkovic), Democratisation of the Media: Development of Indigenous Journalism and Broadcasting Formats (Bob White).

Ehdotukset uusiksi työryhmiksi on tehtävä 31.1.1990 mennessä Peggy Graylle. Tiivistelmät esitettävistä papereista on toimitettava työryhmän koordinaattorille 31.1.1990 mennessä (jos toisin ei ole ilmoitettu). Osoite-tiedot saa TOY:n IAMCR-yhdyshenkilöltä Leena Paldánilta (Tampereen yliopisto, TYT, PL 607, 33101 Tampere, puh. 931-156111) tai NORDICOMista (puh. 931-157045); sähköposti jour.jussilainen.taydec).

Naiset maailman viestintäverkostoissa

The Council of Communication Organizations (COCO) suunnittelee naisten viestintäorganisaatioiden ja verkostojen huippukokousta. Kokous edeltää International Communication Associationin (ICA:) Dublinissa kesäkuussa 1990 pidettävää konferenssia.

Dublinissa 1990 on tarkoitus esitellä katsauksia naisten asemaan eri maiden joukkoviestinnän kentässä, Suomen osalta raportin on lupautunut tekemään Sinikka Sassi (Helsingin yliopisto, Tiedotusopin laitos).

COCO perustettiin 1982 USA:ssa ja jäsenet ovat valtaosaltaan USA:sta, mutta organisaatio pyrkii kehittämään maailmanlaajuisiksi. Kokoukset ovat olleet ICA:n konferenssien yhteydessä. Lisätietoja COCOsta saa osoitteesta: Dr. Ramona R. Rush, Professor of Communications, College of Communications, 234 Grehan Building, University of Kentucky, Lexington, KY, USA, 40506-0042.

kirjallisuutta

Kirjat ja raportit

APUNEN, Osmo & NOKSO-KOIVISTO, Pekka
Community and health communications : report of community diagnosis as a training method of primary health care in two Finnish municipalities. — Tampere, 1988. — 77 s. — (University of Tampere, Department of Political Science, Unit of Peace Research and Development Studies, Reports 1988, 25).

COMMUNICATING health for all in Africa : report on the Training course of African communicators in primary health care / ed. by Pirjo Huida. — Tampere, 1988. — 97 s. — (University of Tampere, Department of Political Science, Unit of Peace Research and Development Studies, Reports 1988, 24).

COMMUNICATING health in Africa : research papers of the Second training course of African communicators / ed. by Osmo Apunen & Pirjo Huida. —

Tampere, 1988. — 305 s. — (University of Tampere, Department of Political Science, Unit of Peace Research and Development Studies, Reports 1988, 26).

Contains among other articles: Women circumcision and its coverage in the mass media, by Ibrahim Abukar Ali, Somalia; Water, sanitation and health education, by Aryam Gezahegn, Ethiopia; The role of media in combatting malaria in Zanzibar, by Neema Mussa Maissara, Tanzania; Traditional media in health care, by Isabel Mbugua, Kenya; Informatin, education and communication (IEC) on "AIDS" in Uganda, by Jonathan Muganga, Uganda; Rural press and control of malaria in Kenya, by John Mulu, Kenya; AIDS control campaign programme in Tanzania: the role of mass media, by Fabian M. Rugaimukamu, Tanzania; The role of health education in control of diarrhoeal diseases programme at district level in Kenya, by Ernest O. Sagala, Kenya; Health information: coverage in Ethiopian mass media, by Kifle Sede, Ethiopia; and Communicable diseases and media coverage in Tigray, by Getachew Tadesse Azmera, Ethiopia.

EUTELSAT-työryhmän selvitys. — Helsinki, 1989. — 31 s. + liitt. — (Liikenneministeriön julkaisuja, 1989, 10).

HILTUNEN, Eeva

Zimbabwealainen journalistinen professio : tulkinta The Heraldin ja The Sunday Mailin vuoden 1986 ympäristö-artikkeleista. — Tampere, 1989. — 115 s. — (Tampereen yliopisto, Poliitiikan tutkimuksen laitos, Rauhan- ja kehitystutkimuksen yksikkö, Tiedotteita 1989, 29).

HOLM, Pasi & SALO, Maija

Mainonnan vaikutuksista alkoholijuomien kulutukseen. — Helsinki, 1989. — 47 s. — (Alko, Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, Tutkimuslause 12).

KASARI, Heikki

Yleisö sähköisen viestinnän muutospainneissa. — Helsinki, 1988. — 88 s. + taul. — (Helsingin yliopisto, Tiedotusopin laitos, Julkaisuja 1.A, 5).

KETTULA, Kari J. & VAIJÄRVI, Kari

Raportti mielipide- ja kulttuurilehdistä Suomessa. — Helsinki, Kirjastopalvelu, 1988. — 70 s.

MUGANGA, Jonathan

Information, education and communication (IEC) on "Aids" in Uganda : research paper on Diploma training course of African communicators on primary health care. — Tampere, 1988. — 20 s. — (University of Tampere,

Department of Political Science, Unit of Peace Research and Development Studies, Reports 1988, 22).

NORDENSTRENG, Kaarle & KUBKA, Jiri

Useful recollections : excursion into the history of the international movement of journalists. — Prague, International Organization of Journalists, 1988. — 193 s.

OESCH, Pekka

Levyarvostelun tuolla puolen : neljä näkökulmaa rock-kritiikkiin. — Helsinki, 1989. — 174 s. — (Työväenmusiikki-instituutin julkaisuja, 8).

PAIKALLISRADIOTUTKIMUS II. — Helsinki, 1989. — 172 s. — (Liikenneministeriön julkaisuja, 1989, 15).

THE PRODUCTION and reception of literature : a seminar report / ed. by Katarina Eskola & Erkki Vainikkala. — Jyväskylä, 1988. — 78 s. — (University of Jyväskylä, Publications of the Research Unit for Contemporary Culture, 1988, 8).

Includes articles: Production and reception: problems of an integrated approach, by Janet Wolff; Seeing the text for the readers / the reader for the texts: an attempt at mediation, by Erkki Vainikkala; Finnish and Hungarian readers: comparative perspectives, by Leena Kirstinä; Men as canonizers, women as readers, by Katarina Eskola; The economic production of literature: structural changes in the publishing industry, by Liisa Uusitalo.

REVN haamusta taivaskanaviin / toim. Paavo Kähkölä & Pertti Hemánus. — Helsinki, Hanki ja Jää, 1989. — 151 s.

Kirja alkaa artikkeleilla: Pertti Hemánus: Kuka pelkää Revon haamaa?; Arne Wessberg: Monopoliasemasta "vapauden aikaan"; Kaarle Nordenstren: Joukkotiedotus, ideologia, viestintäpolitiikka; Jouni Mykkänen: Kaikkeako kaikille?; Marja Sjöberg: Pikaruokaa ja pika-elämyksiä; Eero Silvasti: Tuotos ja sen mittaaminen; Paavo Kähkölä: Kovasti niittäen aidatkin kaatuu; Risto Astikainen: Dokumentin ruumiinavaus; Martti Soramäki: Radioasema—Ladan hinnalla!; Jukka Vilhunen: Yle—kotimaisen elokuvan superkanava?; Ismo Silvo: Against public service!; Reijo Rutanen: Viestintäpolitiikkaa ei ole. Kirjan loppuksi on keskustelu, johon osallistuivat Pertti Hemánus, Paavo Kähkölä, Ismo Silvo, Liisa Akimoff, Eino S. Repo, Tapio Siikala ja Teppo Turkki.

SIHVONEN, Jukka

Liekehtivät nalleverhot : esseitä televisio- ja elokuvakavatuksista. — Helsinki, Like, 1988. — 186 s. : kuv.
Kirjaan on koottu tekijän aikaisemmin muualla julkaistuja artikkeleita: Lapsuuden kuvia; Lastenelokuvan mahdollinen ja mahdoton; Pohjoismainen lastenelokuva tänään; Olen ujo mutta paranemaan päin—alustavia näkökulmia elokuvaan Minulla on tiikeri; Tarpeen tarpeesta—Ritari Ässä -sarjan ulottuvudet—TV:n eväät fantasiatarpeellemme; Valta ja kuva; Huonon ja hyvän maun rajamailla; Tarina vailla loppua; Omaa kuvaa etsimässä; Alussa oli elokuvakasvatust; Leikkikö kaukana?; Kouluhallituksen hyväksymä.

VIRTANEN, Hannu

Selkosovellutusten tarve : selkokieliprojektin loppuraportti. — Helsinki, 1989. — 35 s. — (Sosiaalishallituksen julkaisuja, 1989, 1).

YHTEISÖ viestii : tiedottamisen, suhdetoiminnan, markkinoinnin ja muun viestinnän ajatuksia nykykäyttöön / toim. Pertti Leppänen, Raili Manninen ja Pirjo Toivonen. — Hki : WS, 1989. — 264 s.

Sisältää artikkelit: Pirjo Toivonen: Suomalainen tiedotus alusta saakka eturivissä; Pertti Leppänen: Kulttuuri ja mielikuvat syntyvät synergialla; Leif Åberg: Peruskäsitteet tärkeitä koko viestinnässä; Seppo Partanen: Tiedotustoiminta koostuu monista osasista; Pertti Hemánus: Journalismi, puffi, bluffi; Aulis Saukkonen: Tiedotus ja PR markkinointiviestintää; Pirjo Toivonen: Viestintä tarvitsee johdon tuen; Markku Pietinen: Tiedottaja on moniottelija!; Kaarina Alanko: Tue toimintaa ja luo haluttua profilia; Aku-Pekka Laakso: Tarjolla tietoa; Eeva Kainulainen: Sisäinen viestintä ja tiedottaminen; Pirjo von Hertzen: Kansainvälistyykö myös Suomen viestintä?; Pekka Kivelä: Muutokseen ja kriiseihin syyt valmistautua; Pertti Leppänen: Kuka mitään sanoo, kenelle, millä välineellä?; Raili Manninen: "Totuuden edullinen puoli"; Osmo A. Wiio: Myyntejä viestinnän vaikutuksista ja yleisöstä ja Pertti Leppänen, Raili Manninen, Pirjo Toivonen: Tulevaisuus—viestinnän tuhotulva?

YLEINEN tietoverkko ja kansalaisen tietoa-asema : esitutkimus. — Helsinki, 1989. — 105 s. + liitt. — (Liikenneministeriön julkaisuja, 1989, 12).